

JAAERVERSLAG 2016

Cillershoekstraat 1 | 3081 BA Rotterdam | www.cultuurwerkplaatstarwewijk.nl

KvK Rotterdam: 62111086 | IBAN: NL80RABO0184576326

CultuurWerkplaats Tarwewijk

	pagina
Inleiding	3
Het jaar in vogelvlucht	4
De projecten en workshops	5
Activiteiten, bereik, monitoren	8
PR, communicatie, buurtonderzoek	9
Bijlagen	10
Beeldverslag	11

CultuurWerkplaats Tarwewijk

INLEIDING

2016 was voor de CultuurWerkplaats Tarwewijk een belangrijk jaar. De ontwikkeling van onze stichting, die pas in december 2014 werd opgericht, kwam in een stroomversnelling terecht. Een van de belangrijkste ontwikkelingen was de verhuizing van de Mijnsherenlaan 120 D naar de Cillershoekstraat 1. Ons appartement-met-tuin met een nutsruimte van 80 m² hebben we ingeruild voor een schoolpand van 300 m² met een riante tuin van circa een halve hectare. We hebben deze stap gezet omdat ons eerste onderkomen te klein werd voor het toenemende aantal bezoekers en voor de hoeveelheid en diversiteit van onze activiteiten. Naast de gastvrije, laagdrempelige sfeer die onze multiculturele huiskamer zo aantrekkelijk maakt is het namelijk juist de verscheidenheid aan activiteiten, doelgroepen en betrokkenen (kinderen, ouderen, autochtonen, allochtonen, nieuwkomers, oudgedienden, hulpverleners, literatoren, filmmakers, ontwerpers) die kenmerkend is voor wie wij zijn of beter gezegd: voor wie wij aan het worden zijn.

De nieuwe locatie waarin we afgelopen herfst onze intrek namen werd in het laatste kwartaal van 2016 met bescheiden middelen en de inzet van veel vrijwilligers(uren) opgeknapt en ingericht. De laatste werkzaamheden vinden in het eerste kwartaal van 2017 plaats. Dan zijn we klaar om een nieuw programmaplan uit te voeren waarbij we de kennis die voortkomt uit onze evaluatie meenemen om nog beter te functioneren en onze doelen -het totstandbrengen van meer sociale binding tussen diverse bevolkingsgroepen in de Tarwewijk en het verbeteren van de sociale en economische situatie van haar bewoners- dichterbij te brengen.

In dit verslag staan de wegen beschreven die wij in 2016 hebben bewandeld om deze doelen te bereiken. Ook gaan we in op wat volgens onze ervaringen goed werkt en wat minder goed en hoe wij ons toekomstig beleid daarop gaan aanpassen.

Het hart van onze werkplaats is de multiculturele huiskamer. Er is geen vergelijkbare plek in de wijk waar men in een aangenaam huiselijke setting ongedwongen bij elkaar kan komen. De huiskamer wordt voornamelijk bezocht door allochtone vrouwen, met of zonder kinderen, met of zonder hulpvragen, met of zonder de behoefte om meer van hun leven te maken. Elkaar ontmoeten is belangrijk; kennismaken met andere culturen, van elkaar leren, elkaar steunen.

Dat elkaar-ontmoeten gebeurt nu min of meer terloops dagelijks in onze huiskamer, waar per maand gemiddeld 200 unieke bezoekers op bezoek komen. Ter bevordering van ontmoetingen tussen de bewoners van de Tarwewijk en daarmee ook tussen de verschillende culturele groepen die hier wonen hebben we in 2016 zes speciale activiteiten georganiseerd: Twee ontmoetings en uitwisselingsbijeenkomsten hebben in wijkcentrum DOCK plaatsgevonden waar zo'n 40 vrouwen aan deelnamen. Aansluitend volgden zij een workshop. Bij de workshop ging het zowel om het ontdekken van talenten met betrekking tot het culinaire en het verzorgen van de catering als over de praktische en zakelijke kanten van het zelf starten van een bedrijfje. Het derde event betrof een tuinfeest in de Mijnsheerenlaan met allerlei verschillende soorten zelfgemaakte hapjes. In het voorjaar hadden we die tuin opgeknapt en voorzien van een tentachtige overkapping met een grote tafel eronder. Ter voltooiing van dit project hebben we de buurt uitgenodigd om samen met ons van de tuin te genieten. De vierde activiteit bestond uit een excursie naar het centrum van Rotterdam om daar kennis te maken met cultureel ondernemers die gezamenlijk een pop-up winkel exploiteren en uit een bezoek aan Museum Rotterdam. De vijfde bijeenkomst was het openingsfeest van onze nieuwe locatie. Aan het eind van het jaar volgde het zesde event, het kerstfeest.

Al deze bijeenkomsten werden met een gemiddeld aantal bezoekers van circa 50 personen redelijk goed bezocht. Het bereiken van bezoekers werkt het beste via mond-tot-mondreclame, mensen direct aanspreken en uitnodigen heeft blijkbaar meer effect dan het verspreiden van flyers (terwijl dat volgens ons wel noodzakelijk blijft). Tijdens de feestelijke bijeenkomsten zorgen we er ook steeds voor dat de kinderen apart worden opgevangen en een creatieve knutsel-middag kunnen beleven. Dankzij onze bevoegen kunstdocenten is dat altijd een groot succes.

Een belangrijke functie van onze huiskamer blijft het verstrekken van hulp, voornamelijk bij het invullen van formulieren en bij het met geduld en kennis plegen van telefoontjes met de juiste instanties. Dit jaar zijn wij -en voornamelijk Samira Bensidi, hoofd van de vrijwilligers- nog verder gegaan. Vanwege Samira's kennis op fiscaal gebied heeft zij veel buurtbewoners gratis geholpen met het invullen van de belastingaangifte. Zodoende was het in maart nog drukker dan normaal.

Ons voornemen om de computerwerkplek met nóg een werkplek uit te breiden hebben wij in verband met de verhuizing verplaatst naar begin 2017. Dan hebben we deze tweede werkplek zeker nodig want wij hebben ook de taak op ons genomen om de uitbetalingen van de Opzoombijdragen voor de buurt te doen.

Ondanks de verhuizing hebben we gedurende het jaar de in ons programmaplan omschreven activiteiten/workshops grotendeels ook volgens dit plan kunnen uitvoeren. Maandelijks verzorgden wij het ouderenontbijt (nu met voordrachten). De literaire lezingen vonden plaats op de laatste zondagmiddag van de maand. In de eerste helft van 2016 kon men wekelijks aan de textiel-breiworkshop deelnemen. Om onze (vrouwelijke) bezoekers verder te 'scholen' hielden we twee keer een aquarelcursus met therapeutische invalshoek en daarnaast was er stoelyoga en taalcurssussen. Voor alle buurtkinderen hebben we gedurende 40 weken van het jaar een kinder-kunst-workshop in speeltuin Millinx verzorgd. Het media-jongeren-project ZOOM is in het voorjaar voltooid en vervolgens hebben we een start gemaakt met nieuwe filmprojecten.

Voorzover mogelijk en zinnig verwezenlijken wij onze doelstellingen binnen een organisch geheel van activiteiten en we brengen onze verschillende plannen geïntegreerd ten uitvoer. Dit blijkt in de praktijk beter te werken -een hogere opkomst, meer continuïteit- dan steeds afzonderlijke projecten aan te kondigen. Zodoende hebben we de geplande ontmoetingsmiddagen deels gecombineerd met ons project aangaande talentontwikkeling. Ook de textiel-breiworkshop, het aanleggen van de tuin, de workshop aquarelleren, de stoelyoga en de taallessen maken deel uit van dit scholingsproject. Daarnaast hebben wij ons verdiept in empowerment en hoe wij samen met een vakkundige organisatie een gericht empowerment-traject kunnen aanbieden. Door de verhuizing hebben we ervoor gekozen dit traject pas in het voorjaar van 2017 te starten.

Een grootschalig project in 2016 betrof de samenwerking met het Museum Rotterdam met de Hogeschool Rotterdam, afdeling sociologie, en met CultuurWerkplaats Carnisse. Gezamenlijk hebben wij een studentenproject uitgewerkt dat in oktober z'n beslag heeft gekregen. Als onderdeel van het project hebben de studenten van de Hogeschool via ons kennis over de wijk kunnen vergaren, contact kunnen leggen met buurtbewoners, deze geïnterviewd en met het verzamelde materiaal de wijk en z'n bewoners in kaart gebracht. Ook hebben ze onze brochure die we speciaal voor deze gelegenheid hebben laten drukken onder de aandacht van de bewoners gebracht en via een enquête is naar de behoeftes van de bewoners gevraagd en naar de rol die onze cultuurwerkplaats daarbij kan spelen. De daaruit voortgekomen informatie zijn we momenteel aan het verwerken. De conclusies zullen we gebruiken voor toekomstig beleid.

Het uitwerken van een eenvoudig monitoringssysteem voor eigen gebruik hebben we in verband met de omvang van het studentenproject en de verhuizing verplaatst naar het voorjaar 2017. De bezoekerscijfers die we met betrekking tot 2016 ter beschikking hebben zijn eenvoudig gebaseerd op turflijsten die een van onze vrijwilligers bijhoudt.

De inspanningen die wij in het kader van dit project hebben verricht werden door de Hogeschool vergoed. Deze inkomsten zijn hoger uitgevallen dan het oorspronkelijk nagestreefde bedrag aan eigen inkomsten. Hiermee zijn we vanzelfsprekend zeer tevreden. Het contact met de Hogeschool is tot stand gekomen door een lid van onze 'steungroep' die we aan het begin van het jaar in het leven hebben geroepen. Mèt onze bestuursleden komt deze steungroep regelmatig bijeen om concrete vraagstukken te bespreken en de grote lijnen uit te zetten.

Ook op bestuurlijk niveau hebben we het nodige in gang gezet zodat wij nu over een krachtig bestuur beschikken waarvan de leden ervaring hebben met sociaal-cultureel werk en ook over contacten (in de wijk) beschikken die ons van nut kunnen zijn.

De multiculturele huiskamer van de wijk

Zoals hierboven reeds aangegeven heeft de huiskamer z'n verdienste als laagdrempelige en sfeervolle ontmoetingsplek bewezen. Hetzelfde geldt voor het verlenen van hulp.

Waar we op onze oude locatie tegenaan liepen was de beperkte ruimte en de woonbestemming. Hierdoor waren grootschaliger en soms iets luidruchtige bijeenkomsten zoals die van onze Antilliaanse groep Birasol & Orgidia op langere termijn niet meer mogelijk. Vandaar dat deze groep in mei helaas verhuisd is naar buurthuis OvdB. De realisatie van ons voornemen om elke werkdag de ruimte ter beschikking te stellen aan een van de in de wijk aanwezige culturele groepen hebben we om die reden verplaatst naar het volgende jaar. Zodra we op onze nieuwe locatie geïnstalleerd zijn bekijken we hoe we deze plannen weer kunnen oppakken. Het vermengen van bezoekers van verschillende komaf en het aantrekken van nieuwe bezoekers verloopt op onze nieuwe locatie wat gemakkelijker. Dat komt waarschijnlijk doordat ons schoolpand niet alleen groter is maar ook een sterkere openbare uitstraling heeft dan een woonhuis. We zijn zeer benieuwd hoe dit zich in de toekomst zal ontwikkelen en of we er werkelijk in zullen slagen verschillende culturen en leeftijden aan te trekken en met elkaar in contact te brengen. Tot nu toe is de grootste groep van Marokkaanse komaf.

Het belangrijkste communicatiemiddel is taal. We hechten er veel waarde aan dat in onze huiskamer Nederlands gesproken wordt maar dat is dat niet altijd mogelijk. Sommige bezoekers spreken geen woord Nederlands. Het professionaliseren van de terloopse manier waarop we tot nu toe de bezoekers Nederlands leerden konden wij pas tegen einde van het jaar oppakken. Na de verhuizing zijn we meteen gestart met een basiscursus Nederlands. Deze cursus wordt twee keer per week gegeven en wordt met circa 20 deelnemers vrij druk bezocht. Vandaar dat we in 2017 hiermee doorgaan.

Het maandelijks ouderenontbijt wordt sinds onze verhuizing helaas niet meer zo druk bezocht. De ouderen weten of durven de stap naar onze nieuwe locatie (nog) niet te nemen. Vandaar dat we volgend jaar tijd zullen vrijmaken voor het werven van ouderen die zich een keer per maand door ons willen laten verwennen met lekkere hapjes (en vervolgens ook op andere dagen langs zullen komen als bezoeker, als deelnemer aan andere activiteiten of misschien zelfs als vrijwilliger?).

Binnenstebuiten

Aan het begin van het jaar hebben wij een aantal gesprekken gevoerd met InMovement om de afgesproken basiscursus voor een geëmancipeerd en gezond leven op te starten. Dat zou fase 1 worden van Binnenstebuiten. Uiteindelijk hebben wij ervoor gekozen deze cursus niet door InMovement te laten uitvoeren omdat zij door interne problemen de cursus niet meer op de afgesproken wijze konden aanbieden en ook omdat een traject dat meer toegesneden is op de situatie en de behoeftes van onze doelgroep ons beter leek. Zodoende hebben wij zelf een traject uitgestippeld waarbij onderdelen van de InMovementen-cursus (zoals fysieke beweging, zelf-zorg, gezonde voeding) ook aan bod komen.

Deel van het traject was het opknappen van onze achtertuin, daar een overdekte zitgelegenheid maken en kleinschalig groenten en kruiden verbouwen. Met het oog op onze verhuizing hebben we veel planten in grote potten gehouden zodat deze in de herfst mee konden verhuizen. Voor de zitgelegenheid hadden we een makkelijk verplaatsbare overkapping bedacht. Het heeft redelijk veel moeite gekost om onze vrouwelijke bezoekers zo ver te krijgen in de tuin te werken en de stap te nemen om op die manier voor eigen groenten en kruiden te zorgen. De overkapte zitgelegenheid was een groot succes. Daarvan werd gretig gebruik gemaakt.

Het sociale, elkaar ontmoeten en met elkaar praten gaat altijd vanzelf. Een actievere houding blijkt echter moeilijk aan te leren. Maar toen de eerste courgettes eenmaal in prachtige maaltijden werden verwerkt leken de meeste betrokkenen toch het nut en plezier van tuinieren in te zien. Het is afwachten hoeveel hiervan zal beklijven. Het volgende voorjaar komt eraan en onze nieuwe tuin biedt veel meer

mogelijkheden. Maar hebben we naast groenten en kruiden ook voldoende enthousiaste helpers kunnen kweken?

In het verlengde van het tuinproject en deeluitmakend van fase 2 van Binnenstebuiten hebben we een tweedaagse workshop over voeding, koken en (het opzetten van een) catering georganiseerd. Deze voor iedereen uit de wijk toegankelijke workshop heeft vanwege het grote aantal deelnemers (circa 40 vrouwen) in DOCK plaatsgevonden. Tegelijkertijd konden we daarmee de kennismaking met andere culturele groepen bevorderen. Een vrouwelijke ondernemer uit Charlois die een aantal jaren geleden haar eigen catering-bedrijf heeft opgezet heeft de workshop geleid. De deelnemers waren enthousiast, maar na afloop heeft niemand interesse getoond zich verder te ontwikkelen in het cateringgebeuren.

Met het oog op het stimuleren van creatieve talenten hebben we twee keer een aquarelworkshop van vier dagdelen georganiseerd.

Hierbij ging het naast een kennismaking met het materiaal en met het mengen van kleuren vooral om de persoonlijke expressie.

De opgave bestond eruit middels aquarelverf, die vanwege haar vloeibaarheid moeilijk te sturen valt, spontaan vormen en composities te laten ontstaan. Ondanks dat onze vrouwelijke bezoekers in het begin vrij kritisch tegenover deze workshop stonden ("ik kan echt niet schilderen") is het een groot succes geworden. Dat is voornamelijk te danken aan de docenten die in staat zijn gebleken iedereen mee te nemen. Vandaar dat we ook in het volgende jaar hieraan een vervolg willen geven.

Hetzelfde betreft de cursus stoelyoga die we na de verhuizing in onze nieuwe locatie hebben aangeboden. Er kwamen meteen 20 deelnemers op af en ook deze docente kon in een aantal lessen de deelnemers zo enthousiasmeren dat ze ermee verder willen gaan. Hierdoor kunnen we aan het aspect fysieke beweging en een gezonde levenswijze continuïteit geven. Daar is blijkbaar grote behoefte aan.

Verder hebben we ter verbreding van de 'eigen horizon' een excursie naar het centrum van Rotterdam georganiseerd. Er werd kennisgemaakt met cultureel ondernemers die hun producten gezamenlijk in een pop-up winkel te koop aanbieden. Tevens hebben wij een bezoek gebracht aan Museum Rotterdam, waar wij een rondleiding hebben gekregen en wij hebben een kleine wandelroute met bijbehorende toelichting gemaakt langs beelden in de binnenstad. De meeste deelnemers hebben deze manier van 'leren' als heel positief ervaren en willen daaraan volgend jaar een vervolg geven, het liefst één keer per maand. Tevens hebben wij in het voorjaar met onze vrijwilligers en een kleine groep regelmatige bezoekers eens per twee weken een gespreksronde georganiseerd. Het doel was de behoeftes met betrekking tot het ontwikkelen van de talenten (en hoe deze te professionaliseren) in kaart te brengen. Een belangrijke uitkomst van deze gesprekken is, dat de behoeftes meer bij de sociale dienstverlening liggen dan bij (cultureel) ondernemerschap. Dat is mede een reden waarom wij in het najaar het samenwerkingsproject met de Hogeschool Rotterdam, afdeling social works, zijn aangegaan. Met dit project konden onze vrouwen kennismaken met studenten en docenten sociologie en zij konden tegelijkertijd hun eigen kennis overbrengen over de wijk en over hun rol in het verbeteren van de wijk. Zij hebben hun kennis als het ware dienstverlenend aangeboden. Daar stond een vergoeding tegenover die ter dekking van de kosten van de werkplaats is gebruikt. Met dit project hebben de vrouwen direct ervaren hoe zij hun kennis kunnen omzetten in een dienst. Dit spoor willen we in 2017 verder bewandelen en doorontwikkelen om uiteindelijk tot meer zelfredzaamheid te komen, voor de vrouwen zelf en voor 'hun' plek.

De Literaire Oogst Tarwewijk

Met een groep schrijvers, dichters en andere in literatuur geïnteresseerde bewoners van de Tarwewijk (en omstreken) hebben wij ons beziggehouden met verschillende thema's die gerelateerd zijn aan de Tarwewijk en die in diverse vormen van literatuur aan bod komen.

Vanaf januari hebben wij elke maand een thema uitgewerkt, toepasselijke literatuur erbij gezocht, zelf erover geschreven en derden gestimuleerd dat ook te doen. Aansluitend op deze werksessies hebben wij maandelijks een literaire middag rondom het betreffende thema georganiseerd. Vaste deelnemers en gasten droegen voor uit eigen werk, er werden verhalen verteld, schrijvers geïnterviewd en er werden film- en muziekfragmenten vertoond. Dit alles onder de bezielende leiding van onze hoofdlijterator en showmaster Robert Tau. Twee keer hebben wij onze literaire middag verbonden met een ander event in de wijk: Met een wandeling door de wijk en met het culturele Van Swietenhof festival.

In oktober was ons gezelschap te gast bij boekhandel Donner waar onze leden een presentatie verzorgden. Hierdoor hebben wij een breder publiek bereikt en voor afwisseling voor onze reguliere bezoekers gezorgd.

In de loop van het jaar heeft zich een kerngroep van tien schrijvers en dichters gevormd. De thema's die wij kiezen hebben sindsdien nog vrijwel uitsluitend te maken met heden en verleden van de Tarwewijk. Elke maand krijgt het gezelschap een thema-opdracht die individueel uitgewerkt en tussentijds aan de groep voorgelegd wordt. Tijdens die bijeenkomsten bespreken wij elkaars werk met als doel het te verdiepen, eventueel te verbreden en op elkaar af te stemmen. Daarna vinden op locatie(s) in de wijk de presentaties van de afgeronde gedichten of andersoortige teksten plaats. Vanaf een zeepkist en met megafoon worden de teksten geproclameerd, voor elkaar en voor het voorbijgaande publiek. Op deze wijze brengen wij de literaire kwaliteiten van de wijk onder de aandacht, ook van bewoners die niet naar de cultuurwerkplaats komen. Het is nadrukkelijk onze intentie uit te breiden en (anderstalige) dichters en schrijvers bij de Literaire Oogst te betrekken en aan te moedigen ook hun verhalen over de Tarwewijk te proclameren.

Met betrekking tot het eerst gekozen thema Ruimtevaart poëzie hebben wij in juni de eerste van een reeks publicaties uitgebracht en aan het publiek gepresenteerd. Inmiddels zijn er vier publicaties verschenen. Tevens hebben wij de resultaten van ons maandelijks literaire onderzoek verzameld. Publiekmaking volgt.

Kinderworkshops

Omdat de financiering van de door ons geplande kinderworkshop 'Kunst & Taal' wat langer op zich liet wachten konden wij er pas in juni mee beginnen. Gelukkig bleken de kinderen, ondanks de onderbreking van een aantal maanden, nog even enthousiast als voorheen om mee te doen aan onze vrijdagmiddagactiviteiten in de speeltuin Millinx. Het aantal deelnemende kinderen stijgt, de resultaten worden beter en het contact tussen onze begeleiders en de kinderen wordt hechter. Hetzelfde geldt voor het contact tussen de begeleiders, de medewerkers van de speeltuin en de ouders. Omdat de workshops van onschatbare waarde blijken te zijn hebben wij besloten er meer aandacht en financiële middelen aan te besteden. Zo hebben in aansluiting op de workshop 'Kunst & Taal' tot en met september een meer algemene knutselworkshop gehouden en vanaf oktober een workshop onder de naam ITT, wat voor Improvisatie Team Tarwewijk staat. In deze workshop leren de kinderen met (gevonden) materiaal te improviseren en samen te werken. Voor een uitgebreid verslag zie bijlage pagina 16.

Textielwerkplaats

In de eerste zes maanden van het jaar heeft een cultureel ondernemer van Poolse komaf wekelijks een ochtend 'breiles' gegeven. Hierbij ging het ook om het ontwikkelen van een gevoel voor materiaal, van bijzondere (eigen) technieken en om het opzetten van een (gebreide) kledinglijn voor baby's en kinderen. De opkomst was vrij laag en schommelde rond de vijf deelnemers. Helaas kon de cultureel ondernemer de deelnemers niet voldoende enthousiasmeren. Zij is geen docente en voor haar stond het aspect van het ontwikkelen van een (haar eigen) kledinglijn voorop. Vandaar dat we na een half jaar gestopt zijn met deze workshop. Wel hebben we twee naaimachines aangeschaft waarmee de bezoekers hun kleren kunnen verstellen of eigen creaties kunnen maken. Hiervan werd regelmatig gebruik gemaakt en de behoefte is geuit om in een cursus de kneepjes van het vak te willen leren. Daarmee gaan we dan ook meteen begin volgend jaar met een docente uit de buurt aan de slag.

Wij zijn benieuwd of deze vorm van textielwerkplaats meer animo genereert en of we dan te zijner tijd ook qua productie meer aan de weg kunnen timmeren.

Mediaproducties

In april 2016 hebben wij de slotmanifestatie van ons media en jongerenproject ZOOM gehouden en daarvoor een bijzondere locatie uitgekozen: Paviljoen aan het Water. Midden tussen industrieën en de voormalige vuilverbranding staat een klein paviljoen met een prachtig uitzicht over het water. Samen met de jongeren hebben wij een avondvullend programma samengesteld met filmvertoningen, muziek-optredens en natuurlijk met de voor de jongeren onmisbare pizza's als versnapering. Bij deze eindpresentatie waren zo'n 50 mensen aanwezig. Het bood ons tevens de gelegenheid om de jongeren en de met ons samenwerkende organisaties zoals TOS, JOZ, OvdB en de Politie te bedanken voor hun bijdrage en medewerking.

Vervolgens is onze mediagroep aan de slag gegaan om filmreportages te maken over de met ons bevriende cultuurwerkplaats in Carnisse en met name over hun project 'Groepsportret met Papegaai'. Deze reportages hebben wij -vergelijkbaar met ons jongerenproject ZOOM- in workshopvorm tot stand laten komen. De workshopdeelnemers brachten met de begeleiders het geleerde onmiddellijk in praktijk en gezamenlijk hebben zij de reportages gemaakt. Deze bestaan uit videoportretten van vijf bezoekers en uit vier filmitems met openbare events als onderwerp (Koningsdag, een performance, Burendag en een Fancy Fair). Momenteel bekijkt onze filmgroep (docenten en leerlingen) hoe zij van de verschillende korte reportages één geheel -een documentaire- kan maken. In elk geval zullen er een aantal verbindende reportages gemaakt worden. Ook zal de inhoud van de documentaire een duidelijker richting krijgen. Kortom: Wordt vervolgd in 2017.

De wekelijkse huiskamer-activiteiten aan de Mijnsherenlaan 120 D

Maandagochtend	Aantal bezoekers per ochtend: 15-25
Maandagmiddag	Antilliaanse groep Birasol & Orgidia van januari - mei Aantal bezoekers per middag: 20-25
Dinsdag	Aantal bezoekers per dag: 25-40
Woensdagochtend	Textielwerkplaats, van januari - juni Aantal deelnemers per ochtend gemiddeld: 5
Woensdagmiddag	Inloop en cursussen/workshops Aantal bezoekers per middag: 15-25
Donderdag	Aantal bezoekers: 25-40
Vrijdagochtend	Aantal bezoekers per middag: 15-25
Vrijdagmiddag	Antilliaanse groep Birasol & Orgidia van januari - mei Aantal bezoekers: 25-30

De wekelijkse huiskamer-activiteiten aan de Cillershoekstraat 1 vanaf medio oktober 2016

Elke dag is er inloop in de huiskamer voor gezelligheid en hulp/advies. Daarnaast vinden er dagelijks activiteiten of workshops plaats (zie hieronder). Tegen eind 2016 komen er gemiddeld 50 bezoekers per dag in de huiskamer langs.

De activiteiten en workshops

- 1 x per maand, ouderenochtend met ontbijt 10-25 bezoekers
- 1 x per maand, literaire lezing, gemiddeld 20 bezoekers
- 1 x per week, kinderkunst in de speeltuin, 20 deelnemers per keer
- 2 x per week vanaf oktober 2016, Conversatieles Nederlands, 20 deelnemers per keer.

Januari - juni:	Wekelijkse gespreksronde talentontwikkeling, 15 deelnemers per keer
Mei:	Tweedaagse voeding- en cateringsworkshop, 40 deelnemers per keer
Mei - juni:	6 weken tuinaanleg, 10 deelnemers per keer.
Juni en november/december:	1 x per week aquarelworkshop, 15 deelnemers per keer
Novemeber/december:	1 x per week stoelyoga workshop, 20 deelnemers per keer
Mei - december:	1 x per maand, mediaproducties, 5 deelnemers per keer.

Speciale events / programma's

8 maart	Vrouwendag bijeenkomst, gezamenlijk koken en samenzijn, 25 deelnemers
15 april	ZOOM eindpresentatie, 50 bezoekers
21 april	Bezoek aan Museum Rotterdam en pop-up winkel, 18 bezoekers
11 mei	Kinderworkshop met diëtiste, 15 deelnemers
8 juli	Tuinfeest, 70 bezoekers
16 juli	Van Swietenhof festival georganiseerd door Literaire Oogst Tarwewijk, 90 bezoekers
September	Verhuizing naar Cillershoekstraat 1
26 november	Openingsfeest, 120 bezoekers
Oktober/november	Studentenproject Hogeschool: 350 studenten 4 weken op bezoek.
23 december	Kerstfeest met kinderworkshop, 100 bezoekers

Monitoren:

Onze voornaamste doelen zijn het verbeteren van het leefklimaat, van de sociale en economische omstandigheden van onze bezoekers en het bevorderen van de sociale cohesie in de wijk. Om te kunnen beoordelen of onze aanpak resultaten afwerpt is het noodzakelijk de uitgangssituatie in kaart te brengen en vervolgens eens per jaar opnieuw te meten. In verband met de verhuizing hebben wij besloten de 'nulmeting' naar het begin van 2017 te verplaatsen om met onze werkplaats in z'n nieuwe vorm het onderzoek te kunnen starten. Gedurende 2016 hebben we bekeken hoe zo'n jaarlijkse meting zo (gebruiks)vriendelijk mogelijk kan zijn en in hoeverre wij op medewerking van de bezoekers kunnen rekenen. Er heerst grote terughoudendheid ten opzichte van het verstrekken van persoonlijke informatie en zeker wat de financiële situatie betreft. In februari en maart 2017 werken wij met een sociologe een systeem uit waarmee wij in elk geval de bezoekersaantallen, de frequentie en de reden van de bezoeken goed en makkelijk kunnen bijhouden. Van een selecte groep (vaste) bezoekers gaan we meer informatie in kaart brengen waarmee wij ook inzicht in hun sociale en economische situatie kunnen krijgen. Over de behoeftes van andere buurtbewoners hebben we in samenwerking met de Hogeschool Rotterdam een apart onderzoek gedaan (zie volgend hoofdstuk). Beide onderzoekstrajecten kunnen wij uitvoeren dankzij de ondersteuning van de Gemeente Rotterdam / in het kader van het project City Lab 010.

Ons PR- en communicatiebeleid heeft zich ten opzichte van 2015 niet veranderd; wij hebben een goed verzorgde website en Facebookpagina, verspreiden mooie en herkenbare flyers, versturen email-uitnodigingen, nemen deel aan netwerkbijeenkomsten en gaan samenwerken aan (zoals tijdens Charlois Speciaal). Nieuw zijn een bord met ons logo erop aan de kopse kant van de gevel en de verrijdbare vitrine met krokodil die een eyecatcher is en onze activiteiten aankondigt.

In de zomer hebben we gewerkt aan de update van ons relatiebestand en aan een brochure over onze werkplaats. In het najaar is deze brochure (oplage 2000) via studenten van de Hogeschool Rotterdam in de wijk verspreid. Met dit studentenproject dat wij samen met Museum Rotterdam, de Hogeschool Rotterdam -afdeling Social Work- en de CultuurWerkplaats Tarwewijk hebben gerealiseerd, hebben wij op grote schaal onze werkplaats onder de aandacht van de buurtbewoners gebracht. Tevens is onderzocht wat de behoeftes zijn, ook met betrekking tot onze werkplaats(en).

Omdat deze samenwerking een vrij belangrijk onderdeel van ons jaarprogramma vormde volgt hieronder een uitgebreider verslag.

Het samenwerkingsproject tussen de cultuurwerkplaatsen Carnisse en Tarwewijk, Museum Rotterdam en Hogeschool Rotterdam richtte zich op de 'gewone' Rotterdammer in al zijn of haar facetten. Het is voor de studenten een kennismaking met de wijk Charlois en tegelijkertijd een introductie in de diverse aspecten van hun studie. 700 studenten trokken de wijken Tarwewijk en Carnisse in om aan de hand van een door ons opgestelde enquête het gesprek aan te gaan: Hoe ervaren bewoners de wijk, wat is hun invloed daarop en waar liggen hun concrete behoeftes - specifiek op het gebied van sociale en (re)creatieve activiteiten en faciliteiten. Wij willen hiermee de bekendheid van onze werkplaatsen toetsen en tevens de behoefte aan activiteiten in de wijk inventariseren.

Het project startte bij Museum Rotterdam en de tentoonstelling 'Rotterdamers en hun stad'. Na een introductie en rondleiding aldaar gingen de studenten naar CultuurWerkplaats Carnisse of naar CultuurWerkplaats Tarwewijk. Ook daar werd inzicht gegeven in de projecten en de activiteiten die voor de wijk opgezet worden. Tijdens de voorbereiding van het project zijn door ons zoveel mogelijk partnerorganisaties in de wijk benaderd om met het project mee te doen - het project te co-hosten en hun eigen bezoekers te mobiliseren voor interviews. In samenspraak met onze begeleiders werden tevens op voorhand een aantal plekken en organisaties in de wijk bezocht. Deze en andere goede gelegenheden voor ontmoeting (locaties, events) hebben we op kleine plattegronden ingetekend en uitgedeeld. Aansluitend gingen gedurende een maand per werkplaats zo'n 350 eerstejaars studenten enthousiast de wijk in.

Aan de hand van de enquête probeerden de studenten in gesprekken met de bewoners erachter te komen wat zij van hun wijk vinden. Meningingen werden gepeild aangaande het uitbreiden van het sociale netwerk, het bezoeken van inloop en buurthuis, de interesses die men zou willen delen in gezamenlijke activiteiten, de animo om die ook zelf te organiseren, de behoefte aan taallessen, hulp bij alledaagse problemen, hobby/reparatie werkplaatsen en wat dies meer zij.

Ondanks de verwachte interview-moeheid bij de bewoners zijn er toch veel mooie interviews en portretten tot stand gekomen. Het was de taak van de studenten de enquêteformulieren uit te werken en per geïnterviewde een portret -inclusief foto- te maken. Op 17 november vond in het Timmerhuis de presentatie en afsluiting van het project plaats; de foto's en een selectie van de digitale interviews werden aldaar geprojecteerd. Daarna zijn de resultaten te zien (geweest) in de tentoonstelling 'Rotterdamers en hun stad' en bij de CultuurWerkplaatsen Tarwewijk en Carnisse. De presentatie in Museum Rotterdam werd door zo'n 600 studenten bijgewoond. In groepen werd gediscussieerd over het verloop van het project en studenten en bewoners deelden hun ervaringen

Voorlopige uitkomsten

Veel instanties waren vooraf beducht voor een overkill aan enquêtes in een wijk waar al veel onderzoek wordt verricht. In de praktijk was er echter een grote bereidheid tot praten; over zichzelf, over maatschappelijke omstandigheden en over het leven in hun buurt. Een flink aantal geïnterviewden geeft aan genoeg te hebben aan het eigen netwerk en heeft weinig oog voor allerlei voorzieningen en gemeenschappelijke plekken in de wijk. De bekendheid met buurthuizen in het algemeen en met de cultuurwerkplaatsen in het bijzonder is niet groot. Overweldigend is de behoefte aan cursussen niet, wel wordt specifiek de behoefte aan taalonderwijs en advies op maatschappelijk gebied vaak genoemd. Ook wordt regelmatig de behoefte aan een gezellig buurthuis geuit. De openbare ruimte krijgt de meeste aandacht, met name groenvoorziening, speelplekken voor kinderen en veiligheid.

Qua organisatie is de samenwerking met Museum Rotterdam en de HRO succesvol verlopen. Ons team van begeleiders/vrijwilligers kon de grote groepen studenten goed opvangen, introduceren bij de werkplaatsen en in de wijk, voorlichten over de enquête en bekendmaken met verschillende drukke openbare plekken en buurthuizen in de wijk.

Kinderworkshops Kunst&Taal / Zomer 2016 / Locatie Millinx Speeltuín

Tijdens de workshops Kunst En Taal hebben wij/de docenten steeds een link gelegd tussen de beelden die gemaakt werden en taal, o.a. door verhalen te vertellen, kinderen te vragen te associëren op het onderwerp, vragen te stellen over het onderwerp, rijmwoorden te zoeken enz.

Kinderen pakken dit altijd direct op hun eigen niveau op en gaan ermee aan de slag.

We hebben bijvoorbeeld droomvangers gemaakt. Eerst hebben we de uitleg gegeven over het onderwerp en de kinderen laten vertellen over hun dromen. Dat riep al veel op. Daarna hebben we ze gevraagd om de beeldende opdracht te maken en tegelijk ook na te denken over waar ze het liefst over zouden willen dromen. Daarover maakten ze een tekening, die vergezeld van een gedicht bovenaan de dromenvanger kwam te hangen. De resultaten waren prachtig en geïnspireerd.

Ook hebben we verhalen verteld met tekeningen erbij. Een interactief gebeuren waar de kinderen erg in mee gingen. Bijvoorbeeld het verhaal van een witte kat die op zoek was naar een vriendje. Een kat op een stokje fungeerde als een soort poppenkastfiguur en liep door het hele verhaal. Vervolgens gingen de kinderen zelf aan de slag een kat te maken, en zo speelden ze het verhaal op hun eigen manier na.

Ook hebben we een beeldverhaal gemaakt waar de kinderen op los konden gaan. Het verhaal was in andere volgorde te leggen, om te draaien, ze konden hun fantasie erop uitleven. Er waren kinderen die het geschreven verhaal graag zelf wilden voorlezen. Het ging over een vis, die we vervolgens van ballonnen hebben gemaakt.

Een van de andere thema's was circus en clowns. Een onderwerp waar veel over te vertellen valt omdat ieder kind er associaties en fantasieën bij heeft. We hebben besproken wat er allemaal te zien is in een circus, hoe het circusleven is en wat voor grappen de clowns maken natuurlijk.

ITT Workshops / Herfst en winter 2016/2017 / Locatie Millinx Speeltuín

De Improvisatie Team Tarwewijk (ITT) kinderworkshops zijn bedoeld om de onderlinge samenwerking te stimuleren, de teamspirit te vergroten, creativiteit en improvisatievaardigheid te bevorderen.

Deze reeks workshops begon met het beschilderen van een T-shirt met daarop een ITT 'logo'. Het gevoel van saamhorigheid wordt vanzelf groter wanneer de kinderen tijdens de workshops allemaal zo'n shirt dragen. Het enthousiasme was groot, zowel tijdens het maken van de shirts als bij het dragen.

Tijdens een volgende workshop hebben de kinderen gezamenlijk op een groot vel papier een boom geschilderd. Dit heeft veel van hun samenwerkingsvermogen gevraagd. Wie mocht wat doen, wie neemt initiatief, wie wacht af en wat zijn daarvan de consequenties; hoe ga je om met conflictjes die ontstaan, wat betekent samen-werken?. De docenten hebben dit proces natuurlijk begeleid maar de kinderen zelf zoveel mogelijk de problemen op laten lossen. Het maken van decoraties (abstracte vormen en vogels) en die figuren in de boom plakken konden de kinderen individueel doen.

We hebben veel plezier gehad bij de workshop 'papier marmieren met scheerschuim en foodcolour'. Het was één groot experiment en de kinderen wisten niet wat ze zagen. Hoe kan je met zulke materialen die voor iets heel anders bedoeld zijn zo'n kunstzinnig object maken? Het heeft al hun zintuigen op scherp gezet en de resultaten waren verbazingwekkend. Veel kinderen hebben van het gemarmerde papier een boekje gemaakt.

Gedurende de reeks workshops verliep het samenwerken steeds beter en namen de kinderen steeds meer creatieve 'risico's'. Dat was mooi om te zien. En elke week weer vroegen de kinderen of ze hun ITT-shirt mee naar huis mogen nemen. Aan het einde van de reeks konden we die vraag dan eindelijk met ja beantwoorden.

Eind presentatie van ZOOM bij Paviljoen a/h Water

Aquarelleren met Elvira

Literaire Oogst Tarwewijk op locatie in de wijk en een presentatie bij boekhandel Donner.

Kerstviering in de cultuurwerkplaats

Workshop over voeding op locatie in het Millinparkhuis

Ouderenontbijt met voordrachten van dichters Textielwerkplaats

Literaire wandeling door de Tarwewijk met Robert Tau

Het van Swietenhof festival

Kinderworkshop in speeltuin Millinx

ITT in speeltuin Millinx met Lucienne van Leijen

HRO studenten in de Tarwewijk